

בעזה"י"ת, פרשת לך לך תשע"ג

ויהי ריב בין רועי מקני אברם ובין מקנה לוט וגו' ויאמר אברם אל לוט אל נא תהא מריבה וגו' (ג'ג-ז'ח)
שמעתי דברי צחות בתיבת מריבה שאמר בלשון נקבה ולא אמר אל תהי ריב, כי ריב כבר התחיל בין הרועים, ואמר אברם למען ה', יפסיקו דברי ריב ולא ילך בדרך המחלוקת שתמיד עושה פרי ומתרבה, ע"ז אמר, אל תהי מריבה לשון נקבה כאשר המולדת פרי, ודי בזה שהתחיל הריב, שיהיה כזכר שאינו מוליד.
(השל"ה הקדוש זיע"א)

ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין וגו' ויברכהו (י"ד – י"ח – י"ט)

מסופר: פעם אחת נסע הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א לסובב בעיירות ובכפרים במטרה נעלה לאסוף כסף עבור תלמיד חכם חשוב שהיה עני ואביון ועתה הגיעה בתו לפרקה ולרש אין כל. בכל מקום בו הגיע הצדיק פתחו היהודים את לבם וידם, ואט אט הצטרפה לה פרוטה לפרוטה. בהגיעו לכפר אחד, פנה רבי לוי יצחק אל ביתו של הרב המקומי והלה כאשר שמע את מטרת הביקור, נענה מיד ואמר: "מברך אני את אבי הבת שיזכה להשיא את בתו בכבוד גדול מתוך הרחבה", אמר ולא יסף. אמר לו רבי לוי יצחק: יסלח לי כבודו, התורה מלמדת אותנו שמלכי צדק מלך שלם כאשר פגש את אברהם אבינו, נאמר עליו "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין וגו' ויברכהו, תחילה הוציא "לחם ויין", ורק אחר כך ויברכהו.

(הרה"ק רל"י מבארדיטשוב זיע"א)

ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים וגו' כה יהיה זרעך (ט"ו – ה')

כשם שהכוכבים נראים לעינינו מרחוק כנקודות זעירות בלבד בה בשעה שהם עולמות עצומים כמה מהם עולים בגדלם פי כמה וכמה מגודל ארצנו, כך יראו גם היהודים, בעולם הזה יהיה מראיהם עלוב ושפל אולם בשמים יהיו עצומים ורמים עד למאד.

(הבעש"ט הק' זיע"א)

ויאמר לו כה יהיה זרעך (ט"ו – ה')

פירוש, כשיהיה לו לאברהם אבינו עוד כ"ה שנים כמספר "כה", יהיה לו זרע, שהרי בברית בין הבתרים היה אברהם בן ע"ה שנים.

(בעל הטורים)

במה אדע כי ארשנה (ט"ו – ה')

"במה" רו' לעונה, כמאה"כ "ונחנו מה", "אדע" רו' לאהבה ע"ד "והאדם ידע", פי' שעל ידי הענווה ואהבת ה', זוכה ל"כי ארשנה" – לתוה"ק שנקראת "מורשה" - תורה צוה לנו משה מורשה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ואחרי כן יצאו ברכוש גדול (ט"ו – י"ד)

וברש"י "ברכוש גדול" – בממון גדול, כמו שנאמר (שמות י"ב – ל"ז) "וינצלו את מצרים". הנה יש כאן רמז גדול ונפלא, כי המילים "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" עולות בגימטריה בדיוק כמנין המילים "וינצלו את מצרים".

(הרה"ק רבי משה יחיאל מאוז'רוב זיע"א)

אחרי שובו מהכות את כדלעומר וגו' אל עמק שוה הוא עמק המלך (י"ד – י"ז)

נצחנו של אברהם אבינו ע"ה על חמשת המלכים, גרם לכך שדעת כולם היה שווה והכל הודו שהקדוש ברוך הוא, הוא מלך העולם הכל יכול. וזה נרמז בפסוק: "אל עמק שוה הוא עמק המלך", בכך היו כולם בעמק השוה שה' הוא המלך.

(הרה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא זיע"א)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (ט"ו – ו')

יש לפרש שאברהם אבינו בעצמו החשיב את זה להקב"ה לצדקה שעשה עמו, בזה שנתן לו שכל להאמין בהש"ת.

(עבודת ישראל)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (ט"ו – ו')

אדם ערירי שאין לו ילדים ל"ע ויש לו רכוש רב, ואין לו מה לעשות ברכוש זה ונותנו לצדקה, זה לא חידוש כ"כ, אולם למי שיש לו בנים ויש לו למי להוריש נכסיו ואף עפ"י כן מפריש מהונו לצדקה, זה דרגה גדולה יותר, וזה אומר כאן הפסוק, והאמין בה' אברהם אבינו ע"ה האמין באמונה שלימה בהבטחות הש"ת שהבטיחו על זרעו שיהיו כחול הים, ואף על פי כן נתן ופיזר מהונו לצדקה, וזה ממשיך הפסוק ויחשבה לו צדקה, שלצדקה זו הייתה חשיבות גדולה.

(ישמח משה)

שקול שבת כנגד כל התורה כולה,

והנה לפי שיבא היצר ויאמר לאדם מה כחך כי תיחל לקיים את כל התורה כולה שהיא שלימות האדם, ומה גם אדם שעברוהו רעות רבות ירחיקוהו היצר מה תוכל לתקן את אשר פעלו ידך מהרעות, לזה אמר משה "וידעת היום" אותו שכתוב בו היום שהוא השבת דכתיב "כי שבת היום", תן דעתך עליו ובו תשיב אל לבבך כי הוא שקול כנגד כל התורה, וזה יועיל לסתור ב' טענות בין לתקן מה שעברוהו מהרעות הרבות ובין להשלמת הנפש, שע"י שמירתו הרי הוא כאילו קיים כל התרי"ג מצוות.

(אור החיים הקדוש זיע"א)